

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

# СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей*

*II Міжнародної науково-методичної конференції*

*19 березня 2021 р.*

**Харків – 2021**

УДК 81'243  
ББК 81.2  
С91

**Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська**

**Організаційний комітет конференції:**

Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)  
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)  
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)  
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)  
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)  
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)  
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного  
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди  
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81'243  
ББК 81.2  
С91

## ЗМІСТ

### СХІДНА ЛІНГВІСТИКА

|                                                                                                                                    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Агєєва М.М., Радченко К.М.</b> Загадкові назви Каспійського моря.....                                                           | 7  |
| <b>Басам Санатуллах.</b> Історична довідка про фарсі-дарі.....                                                                     | 8  |
| <b>Богдан А.А.</b> Концепція «ребенок, сын» в китайських ідіомах чэньюй.....                                                       | 11 |
| <b>Водолажський Д.О.</b> Розкриття концепції «мужність» у китайських іменах.....                                                   | 12 |
| <b>Гришина Б. М.</b> Засоби вираження експресії в китайській мові за допомогою службових слів.....                                 | 14 |
| <b>Гуцуляк К.С.</b> Сучасний сленг в китайській мові. Англіцизм, напівкалька та переклад.....                                      | 15 |
| <b>Дмитренко А. А.</b> Продуктивні словообразовательні моделі китайського мови на матеріалі названий фруктів і овочів.....         | 16 |
| <b>Долгополова Д. С.</b> Інтернет-сленг в китайській мові.....                                                                     | 18 |
| <b>Донченко М.О.</b> Концепт «краса» у мовній картині світу Китаю.....                                                             | 19 |
| <b>Завгородня О.С.</b> Концептоутворюючий аспект жіночих імен в перській мові.....                                                 | 21 |
| <b>Ільницька М.Б.</b> Поле семантичної реалізації колоративної лексики: пряме/переносне та конкретне/абстрактне.....               | 24 |
| <b>Кім О.В.</b> Актуальність вивчення лексики мобільних застосунків у китайській мові.....                                         | 26 |
| <b>Коляда А.В.</b> Синтаксичні особливості драматургії Лао Ше.....                                                                 | 27 |
| <b>Куліш М.О.</b> Особливості вживання означень у п'єсі “Чайна” (茶馆).....                                                          | 30 |
| <b>Макітренко К.О.</b> Особливості сучасного китайського мовного етикету.....                                                      | 32 |
| <b>Помілійко В.О.</b> Сленг як невід’ємна частина сучасної китайської мови.....                                                    | 34 |
| <b>Протопопова Є.П.</b> Інверсія додатку у текстах публіцистичного стилю.....                                                      | 35 |
| <b>Романченко А.С.</b> Художні засоби створення сумного настрою в книзі 几米 “寂寞上场了”.....                                            | 37 |
| <b>Руда Н.В.</b> Частотність безсполучникових багатокомпонентних складних речень у сучасній китайській літературній мові.....      | 39 |
| <b>Самойлова С.А.</b> Словотвірні морфеми в назвах прикрас в китайській мові.....                                                  | 40 |
| <b>Саніна Г.В.</b> Ієрогліфічна парадигма японського письма: походження та перспективи щодо сучасних соціокультурних процесів..... | 41 |
| <b>Светличная А.Ф.</b> Особенности образования названий китайских блюд.....                                                        | 44 |
| <b>Сусленко А.М.</b> Труднощі перекладу колірних виразів в англійській та перській мовах: культурне порівняння.....                | 46 |
| <b>Толмачова К.М.</b> Феномен перемикування кодів у контексті мовної ситуації в Марокко.....                                       | 48 |
| <b>Федорченко А.А.</b> Графемы со значением «оружие» в современных иероглифах.....                                                 | 51 |
| <b>Хижа І.П.</b> Лексичні засоби створення портрета головного героя в оповіданні Мо Яня «Геній» .....                              | 53 |
| <b>Шапаренко Е.Е.</b> Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві .....                                                 | 55 |

### ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

|                                                                                                     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Быкова И.А., Пелехата К.</b> Проблема одиночества в творчестве Кобо Абэ.....                     | 57 |
| <b>Долженко А.О.</b> Концепт любові у віршах Сюй Чжімо.....                                         | 58 |
| <b>Жукова М.О.</b> Образ місяця в українській та китайській поезії.....                             | 60 |
| <b>Кравчук К.</b> Лі Бо та особлива мова його віршів.....                                           | 62 |
| <b>Криворучко С.К.</b> Страх смерті в оповіданні Ді Ань «Коли ж моя черга?».....                    | 63 |
| <b>Сасыкулова Ч.Т.</b> Поэзия С. Эралиева как представителя послевоенной киргизской литературы..... | 64 |
| <b>Смілянська О.О.</b> Український та китайський літературний постмодернізм.....                    | 67 |

## ІНВЕРСІЯ ДОДАТКУ У ТЕКСТАХ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО СТИЛЮ

Протопопова Єлизавета Павлівна, студентка 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: к.ф.н., доц. Руда Н.В.

Публіцистичний стиль мови є різновидом літературної мови, який широко використовується у всіх сферах суспільного життя : в журналах, газетах, на телебаченні, в політичних виступах. Назва даного стилю тісно пов'язана з поняттям публіцистики, яке вже не є лінгвістичним, а стало літературним, так як характеризує змістовні особливості творів, що до неї відносяться. Під публіцистикою ми розуміємо рід літератури і журналістики, який розглядає актуальні політичні, економічні, літературні, правові, філософські й інші проблеми сучасного життя з метою впливу на громадську думку і існуючі політичні інститути, зміцнення або зміни їх відповідно до визначеного класовим інтересом (в класовому суспільстві) або соціальними і моральними ідеалами [4].

Незважаючи на те, що особливості та функції публіцистичного стилю в китайській мові досліджені досить докладно. Більше детально та повно з'ясовано питання щодо особливостей вживання лексичних одиниць у мові газет. Але деякі питання, що стосуються особливостей функціонування синтаксичних конструкцій все ще залишаються мало вивченими. Нашу увагу привернуло питання вживання додатків у реченнях, зокрема, інвективних додатків. З нашої точки зору дослідження питання інверсії додатку у текстах публіцистичного стилю може розширити і поглибити теоретичну синтаксичну базу та внести деякі уточнення.

Відомо, що додаток – це другорядний член речення, який означає предмет, на який спрямована дія, відповідає на питання усіх відмінків, крім називного. Додаток є невід'ємним компонентом майже будь-якого китайського речення. Інверсія ж виражається через зміну нормального порядку слів в наслідок чого відбувається емотивно-сміслові виділення другорядних членів речення. Інверсія відноситься до числа стилістичних фігур. Її часто використовують в художній літературі як виразний стилістичний прийом. Варто зауважити, що через те, що в китайській мові присутня досить суворі фіксованість порядку слів, інверсія не має широкого поширення. Тому постало питання, чи використовується інверсія додатку у газетних статтях? Чи є потреба підсилювати емотивність за допомогою інвективного порядку слів у реченнях?

Формально виділяють лише дві інверсії додатку. Див. таблицю 1.

Таблиця 1.

| Тип інверсії додатку                                                                                           | Приклад                 | Переклад                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Синтаксичний (додаток переноситься у препозицію до підмета)                                                    | 决议他们都批准了。               | <b>Резолюцію</b> вони вже затвердили.                                                        |
| Граматичний (за допомогою граматичних часток 把、被、让、叫、由 та інших додаток переноситься у препозицію до присудка) | 他们把决议批准了。<br>决议被他们都批准了。 | Вони затвердили <b>резолюцію</b> [а не щось інше]<br><b>Резолюцію</b> було ними затверджено. |

Матеріалом для дослідження послуговували матеріали випуску популярної інтернет-газети «人民网». Методом суцільної вибірки було знайдено та проаналізовано усі речення, які у своєму синтаксичному складі містять додаток. У відсотковій кількості з 108 дібраних речень 92% містять у своєму складі додатки. Відсоток дуже великий, щоб стверджувати, що цей другорядний член речення є досить частотним у публіцистиці. Тим не менш, нами не було знайдено жодного речення з інвективним додатком у своїй структурі.

Таким чином, можна відзначити, що, на відміну від художнього стилю, де інверсія є досить поширеним явищем, у публіцистичному вона практично не представлена. На нашу думку, це пояснюється тим, що інформація, викладена у газетних текстах не потребує акцентування, емоційних суджень або ж суб'єктивного ставлення до змісту статті. Публіцистичний стиль насамперед характеризується популярним, неупередженим, чітким викладом, що орієнтується на сприймання інформативного повідомлення, на стислість і зрозумілість інформації. Тому речення, що функціонують у публіцистиці, є здебільшого стилістично нейтральними та не містять інверсію.

Таким чином, робимо висновок, що інверсія додатку у реченнях не притаманна публіцистичному стилю. Оскільки ми розуміємо, що для того, щоб дійти до остаточного та цілісного висновку, необхідно проаналізувати більшу кількість матеріалів. Тому, безумовно, дане дослідження не претендує на свою завершеність. Більш того, можна чітко визначити подальші перспективи дослідження. Доцільним буде дослідити газетні тексти за різноманітною тематикою та різні типи газет, від політичних до розважальних. Після цього можна буде зробити остаточні висновки щодо заявленого граматичного явища у публіцистичному стилі.

#### **ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

1. Горелов В.И. Стилистика современного китайского языка /В.И. Горелов. – М.: Просвещение,1979. – 192 с.
2. Никитина Т. Н. Грамматика китайского публицистического текста / Т. Н. Никитина. – СПб. : Каро, 2007.
3. Люй Ш. Очерк грамматики китайского языка / Шу Сян Люй – [2 том] – Москва: Восточная Литература. 1965. – 349 с.
4. Драгунов А. А. Исследования по грамматике современного китайского языка. - М.-Л., изд-во Акад. наук СССР, 1952. – 232 с.
5. Тянь Аошуан. Проблемы скрытой грамматики: Синтаксис, семантика и прагматика языка изолирующего строя (на примере китайского языка)/ Московский гос. ун-т. Институт стран Азии и Африки. – М.: Языки славянской культуры, 2002.
6. A practical Chinese grammar for foreigners / Beijing language and culture university press,2008.
7. Солнцев В.М. Очерки по современному китайскому языку. М., 1957
8. Никитина Т. Н. Грамматика китайского публицистического текста / Т. Н. Никитина. – СПб. : Каро, 2007.
9. Руда Н.В., Жукова К.Є., Науменко С.С., Секіна Н.Д., Кім О.В., Ван Сяоцянь. Практична фонетика сучасної китайської мови: навчальний посібник для студентів, які вивчають китайську мову. – Харків: ХНПУ, 2020. 100 с.